

Jeremias Wøldike - en æblemand

Jeremias Wøldikes far, Peder Wøldike, der var præst i Fåborg, havde stor interesse i have dyrkning, og fra sin tidlige barndom så Jeremias hvordan hans far beskar sine frugttræer og arbejdede i sin have. Farens glæde ved arbejdet smittede af og vakte efterhånden sønnens nysgerrighed og interesse.

Da Jeremias var otte år gammel forflyttedes faderen til Hammer på Sydsjælland, hvor der ved præstegården i forvejen fandtes en have med mange frugttræer. Her lærte Jeremias at pøde på vildstammer fra skoven, og tolv år gammel havde han den fornøjelse at plukke de første æbler af de træer, han selv havde fremavlet. Det mest kendte er Skovfogedæblet, som han havde fået forevist af en skovfoged i skoven ved Lov lidt nord for Hammer.

I sin tid som præst på Falster i 1850'erne tog han for alvor fat på sin æble-hobby i al den fritid hans præstearbejde levnede. På egnen fandt han mange for ham ukendte æblesorter, som han fik podekviste fra, podede et stort antal, og de bedste beskrev han og omtalte i fagblade.

Det må have været noget af en omvæltning for Wøldike at komme fra det lune Falster til det barskere klima i Øster Hornum, hvor forædling af æblesorter ikke var særlig kendt og hvor frugttræer og haveanlæg i det hele taget ikke stod i høj kurs. Fra sin ankomst i 1860 til afrejsen i 1879 fik han i Øster Hornum Præstegårdshave anlagt en frugtplantage, der kom til at rumme ikke mindre end 278 æblesorter, 243 pæresorter, 38 blommesorter og 40 kirsebærsorter, 1 fersken, 1 abrikos og 1 vin.

Den efterhånden noget til- og forgroede frugthave engang i 1920'erne

I hele perioden fik han tilsendt og samlede selv podekviste fra hele landet, samtidig med at han solgte såvel podede æbletræer som podekviste til nær og fjern, hvilket efterhånden betød, at mange haver på egnen i tiden derefter fik et righoldigt udvalg af frugttræer.

Der er nok ikke mange af de oprindelige "Wøldike-træer", der fortsat er i live, men deres efterkommere, i form af senere podninger, er fortsat en vigtig bestanddel af navnlig ældre havers frugttræer.

Ingen af Wøldikes efterfølgere fulgte for alvor op på dyrkningen af frugttræer, hvilket medførte at frugthaven langsomt gik i forfald. Langt de fleste af hans oprindelige træer er gået ud for adskillige år tilbage, men endnu er der ét, der holder sig i live.

Udover det praktiske arbejde med æbledyrkning, skrev han også udførligt om æblerne; 800 sider notater har han efterladt. Disse indgik som en væsentlig del af forarbejdet til Bredstedts "Håndbog i dansk pomologi". Dansk Gartnerforening, som han var med til at stifte, hædrede ham for hans store indsats som foreningens første æresmedlem.